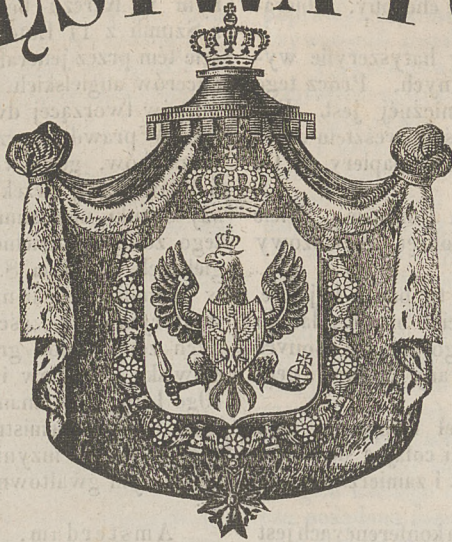

PRZEDPLATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr.
na całe Prusy 2 Tal.

INSERATY:
Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości przy-
mują się tylko w ekspedycji.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Królewiec, 10. Marca wieczór. — Wedle wiadomości petersburskich ogłosił rząd plan zorganizowania nowego wojska na kordon z Baszkirów w Orenburgu. Ma ono się składać z 12 pułków jazdy i jednej brygady konnej artylerii z trzema bateriami czynnymi (na stopie wojennej).

Londyn, 10. Marca. — Na końcu posiedzenia izby niższej wniósł lord Grey o odczytanie drugiego bilu dotyczącego się policji polowej. Po długiej debacie przystąpiono do głosowania, przyczém 259 głosów było za rządem, a 106 przeciw niemu.

Paryż, 11. Marca. — Wczoraj odbyło się posiedzenie konferencyjne. — Dzisiejszy Monitor zawiera buletyn o zdrowiu księcia Jerome, datowany z dnia 10. godziny 10½ wieczór.

Berlin, 12. Marca. — Najj. Pan raczył zamianować profesora Dr. Chrystiana Augusta Hornig, dotychczasowego dyrektora szkoły realnej w Trepowie, dyrektorem gymnazyalnym w Stargardzie w Pomeranii; i nadać Dyrektorowi górnictwa Huyssen w Düren charakter radcy górnego.

Ministerstwo spraw duchownych, lekarskich i wychowania publicznego zamianowało lekarza praktycznego Dr. Hartcop w Burscheid fizykiem powiatowym powiatu Lennep, i przyjęło zawezwanie zwyczajnego nauczyciela przy gimnazjum fryderykowsko-werderskim w Berlinie Dr. Adolfa Joachima Fryderyka Zinzow na prorektora gymnazyi w Stargardzie w Pomeranii, jako i nauczyciela pomocniczego przy szkole realnej w Duisburgu Dra Jana Fryderyka Dawida Crämera na nauczyciela zwyczajnego w szkole realnej w Barmen, dalej nauczyciela pomocniczego Dra Arnolda Zygmunta Ernesta Steudenera II na nauczyciela zwyczajnego, a kandydata nauczycielskiego Dra Jana Samuela Kroschla na nauczyciela pomocniczego przy szkole klasztornej w Rossleben, jakoteż nadało organię kościoła katedralnego w Halberstadt Ferdynandowi Baake przydomek: dyrektora muzyki.

Berlin, 11. Marca. — W pojedynku odbytym w okolicy Szarlottenburgu poległ od strzału pistoletu jenerałny dyrektor policji Hinckeldey. Przeciwni-

kiem jego był p. Rochow, dziedzic dóbr Plessow, członek izby panów i porucznik w 6tym pułku ciężkiej jazdy obrony krajowej.

— Z Berlina pisze gazeta wrocławska pod d. 6. Marca: Agiencji angielscy zawierają na większe dostawy w portach morza Bałtyckiego kontrakty, niż w roku zeszłym. Wnoszą ztąd, że armada angielska dwa razy będzie większą, od przeszłorocznej. Co do skutków konferencji paryskiej objawia się tu jakaś niepewność. Mówią, że prezesowie naczelni prowincyi nadreńskich i wschodnich zostali do Berlina powołani celem naradzenia się nad środkami, jakich się chwycić należy, gdyby wojna miała się ku granicom państwa pruskiego zbliżyć. W towarzystwach świadomych polityki mówią, że baron Budberg w zaufaniu powiedział, iż Rosya na wszystkie punkta przystanie.

Monachium, 5. Marca. — Odbyło się posiedzenie rady stanu pod przewodnictwem króla, obradujące nad nową organizacją sądownictwa. Spodziewają się przeto że projekt w tej mierze przedłożony będzie izbom niebawem.

Północny teatr wojny.

Z Hamburga z d. 5. Marca piszą do Independance Belge, że podług listów z Norwegii Anglicy zgromadzili wielkie zapasy węgla w Hammerset, bo i w tym roku ekspedycja odejdzie na Białe morze. I Rosyanie w ciągu zimy wiele miejsc oszańcowali, fortece wzmocnili, wszędzie, gdzie obawiają się wyładowania. Wniósł się z morza Białego w zatokę archangielską, dla wielkich okrętów uczyniono nieprzystępnym, i po obu stronach rozłożono baterie silne, z których ogień krzyżowy sypały się na zbliżające szalupy kanonierskie. Od czasu, jak angielska blokująca flota odeszła, zbudowano tam kilka okrętów wojennych i dwa parowce dla marynarki cesarskiej, które już są uzbrojone. Gubernator archangielski był w ciągu zimy dwa razy w Petersburgu, gdzie odebrał rozkazy potrzebne do silnej obrony.

Południowy teatr wojny.

Konstantynopol, 25. Lutego. — Zdaje się, że tak stanowcze reformy w Turcyi są zawczesne. Turcyja wymaga reformy, ale nie tak gwałtownej, od razu wszelkie stosunki zmieniającej, i pytanie, czy tak silnego lekarstwa zniesie ciało osłabione. Mówią, że posłowie francuski i austriacki opierali się wydaniu takiego fermanu, lecz nie popierając rzeczy silnie, ulegli natarczywemu obstawianiu posła angielskiego.

DWAJ BRACIA ARTYŚCI.

Zarys życia towarzyskiego XIX. wieku.

przez
L. P.

(Dalszy ciąg.)

Minęła zima, nadeszła wiosna, a z nią zieloność, i kwiaty, i powiew ciepłego wiatru, i wesoły śpiew ptaków. W stolicy naszej wielki ruch panował, wielkie przygotowania czyniono, z dalekich nawet stron zjeżdżali się do niej swobodni wsiów mieszkańcy. Bo wszakże to był rok 1818, a pierwszy sejm nowo-odrodzonego królestwa polskiego miał się odbywać. Oczekiwany monarcha nadjechał. Usłyszeliśmy głos jego przy otwarciu narodowych obrad, a opieka ojcowiska już się czuć dawała, a błogi przyszłości nadzieja w każdym sercu rosła. Kiedy poważni obradowali mężowie, kiedy rozlegały się w obu izbach tyle nam przypominające głosy, kiedy wojsko nasze piękną postawą, zręcznością w obrotach zachwycało wszystkich, jak niegdyś zadziwiał walecznością swoją, utworzył się długi ciąg zabaw. Obiady, wieczory, bale, bez przerwy następowały po sobie. Marszałek sejmu tak młodo a tak świetnie zaczynający swój zawód, pałacu swojego podwoje z dawną gościnnością praojców otworzył. Zagrzmiąla w nim muzyka, a milczące od tak dawna starego gmachu ściany zadrżały i niejedne odezwały się echo przeszłości; jak kiedy wśród głośniejszych okrzyków wesołości, usłyszysz z bolejącej piersi dobywające się westchnienie!

Choćby wszędzie wesołe, wypogodzone spostrzegales twarze, a szal opanował wszystkich, Michał

Poliński był smutny, bo z początkiem roku umarł Bacciarelli, a on w nim stracił światłego przewodnika, opiekuna troskliwego. Był smutny, bo czuł jak pracowity, trudny, a często niewdzięczny otwierał się przed nim zawód; był smutny, gdyż po odesłaniu bratu paszportu i pieniędzy zebranych ze sprzedaży pozostałych rzeczy, do których dołączył co tylko oszczędnością uciąć zdołał, nie wiedział odtąd gdzie się obraca. Jeżeli go jeszcze za straconego nie miał, nieszcześliwą przyszłość przewidywał dla tego, którego tak kochał!

Uczęszczając najregularniej na kursa, pracując codziennie u siebie, towarzystwo kilku pracowitych jak on kolegów, było całą Michała rozrywką, a jedyną pociechą skoro mógł przepędzić parę godzin z majorem Drużbackim, słysząc go rozprawiającego o dawnych czasach, korzystając z doświadczonego i rozsądnego rad starego żołnierza. Lubił teatr, ale rzadko sobie tej kosztownej zabawy pozwalał. W święta, niechże zabłyśnie pogoda, ruszał do Willanowa, gdzie w bogatej galerii obrazów czerpał mógł wzory. Zapoznawszy się z panem Vilanim dyrektorem galerii Ossolińskich, do niej także wstęp znalazł. Dwie godziny dawanych lekcji po mieście, wystarczały na skromne jego potrzeby. A tak przy ciągłym zatrudnieniu szedł dzień za dniem, rok przedko mijał.

Był czas, kiedy u nas kobieta choćby głaska i młoda, mogła spokojnie nie tylko w dzień ale i w nocy sama przez ulicę przechodzić. Nie lękała się chyba złodzieja, zresztą nikt nie śmiał jej zaczepiać, strzegła ją przodków naszych obyczajność, przyzwoitość, poczciwość. Napastować słabszego było u nas hańbą, bronić słabszego charakteru narodowego znamię. Odkąd

mody paryskie ubiór nasz przekształciły, a filozofowie ośmnastego stulecia odebrali nam wiarę i obyczaje skazili, podobni byliśmy do chorego na zgnilą gorączkę, gdy po całym ciele czarne występują plamy. Odtąd i każda młoda kobieta jeżeli wieczorem sama szła przez miasto, nieraz napastowaną była przez zniewieściałych młodzików wychowanych w zachodniej Sodomie, a skoro nastały wojenne czasy, trójgraniasty kapeluszał zastąpiono kaszkietem, frak kolorowym mundurem a do trzewików przypięto ostrogi, wtedy i wśród bożego dnia w publicznych miejscach uczciwa niewiasta nie była wolną od grubiańskich zalacek, od nieprzyzwoitej napaści.

W niedzielę zaraz po mszy świętej Michał Poliński zaszedł do Saskiego ogrodu. W bocznej ulicy używając przechadzki, zatopiony w myślach nie widział, co się w kolo niego działo; może marzył o nie znanym, tęsknił za nie byłym! Młoda, skromnie ubrana panienka siedziała na ławce pod rozłożystym kasztanem, trzymała w ręku książkę, pewnie od pacierza. I ona zamyśloną była, zdawała się czekać na kogoś. O kroków kilkadziesiąt dalej, na drugiej ławce, dwóch oficerów po cichu rozmawiało z sobą. Spoglądali na sąsiadkę, uśmiechali do siebie, zdawało się, że jakieś układają plany. Nakoniec jeden z nich powstał, przeszedł parę razy przez aleję i usiadł obok niej na tejże samej ławce co ona; drugi z miejsca swojego ukradkiem na kolegę spoglądał. Przez czas niejaki panowało milczenie, może młodzik sam nie wiedział od czego zacząć, jak rozpocząć szatańskie manewra.

„Przepraszam panią, « rzekł po pewnym namyśle, »ale cóż to za piękna książkę trzymasz w ręku?»
„Książkę od pacierza,« odpowiedziała nieśmiało.

— Prócz listów z Konstantynopola z daty 25. Lutego mamy wiadomości z tego miasta z daty 28. Lutego. Stan miasta jest godny politowania, tem bardziej, że między wojskiem sprzymierzonym krzewią się choroby, zabierające tygodniowo do 1200 ludzi.

— Świadomi stosunków tureckiego państwa widzą w hatyszeryfie wydanym nowy powód do największych zakłóceń wewnętrznych. Prócz tego dodaj i to, że Tureya w najokropniejszej potrzebie pieniężnej jest. Dochody wielu prowincji z góry na lat kilka wybrane, częścią aresztami obłożone przez wierzycieli państwa, a teraz chce rząd wydać nowe papiery. — Co to będzie!

— W ostatnich dniach panowały okropne wichry na Pontusie. Wiele okrętów utonęło, między którymi znajduje się niestety okręt przewoźny z chorem i 4 austriackie szalupy.

Damaskus, 9. Lutego. — Od niejakiemu czasu bawi tu baron Lejenne, nadzwyczajny poseł francuski przy dworze Teheran. Chciał on się udać do stolicy Persyi, aby wręczyć potwierdzenie układu zawartego przez p. Bouvré między dwoma państwami, i krzyż legii honorowej ofiarowany szachowi perskiemu przez cesarza Napoleona III.

Przybywszy tu, dowiedział się, że pan Bouvré poseł francuski, idąc za przykładem posła angielskiego, zerwał z Persją stosunki cofając się na terytorium tureckie. Baron Lejenne, wstrzymał swą podróż i zamierza tu dalszych oczekiwać rozkazów.

— Między innymi warunkami pokoju przedstawionymi na konferencyach jest o ile wiemy, zwrócenie Karsu przez Rosyą Turcyi. Aby dać poznać sposób myślenia mieszkańców państwa karskiego i całej Armenii, zamieszczamy następujący wyjątek z broszury doktora Sandwirth, który przez cały ciąg oblężenia Karsu znajdował się w tej twierdzy, a po upadku jej wolno puszczonego wraz z innymi przez Rosyan, przybył do Anglii, gdzie go z wielką uroczystością przyjmowano, w ubiegłym zaś miesiącu ogłosił opis tego oblężenia:

„Z korpusu rosyjskiego w Armenii wielu zbiegało, lecz mało zbiegów dostawało się do Karsu. Armeniacy poddani sułtana chwytały ich, wydawali Rosyanom lub odstawiali wprost do Gumri (Aleksandropolu). Prawie wszystkie wioski między Gumrem a Karsem zamieszkałe są przez Armeniacy, a cesarz rosyjski niema w całym swym rozległym państwie wierniejszych i zapaleńszych stronników nad tych poddanych tureckich. Nasza niechęć ku nim z powodu ich jawnego i żywego współudziału dla Rosyan, mniejszą się stała, gdyśmy się dowiedzieli o zdradach, nadużyciu i ucisku, jakiemu ci nieszczęśliwi chrześcijanie poniegali pod rządem tureckim. Baszy-bozuki wracając z swych wypraw w roku zeszłym, przywozili mnóstwo głów odciętych, szerzyli mord i pożogę po wioskach armeńskich, a nieszczęśliwa chrześcijańska ludność Armenii, doświadczyła wszystkich nieszczęść wojny i poznała tę plagę w całej okropności. Rosyjskiego panowania nie znają jeszcze Armeniacy: słyszeli tylko że ludzie z ich narodu rządzą w Rosyi całemi prowincjami i rozkazują korpusom (np. generał Bebutow jest Armeniakiem); przeciwnie w Turcyi uważani są za niewolników i najsroźszego doznają obciążenia. Z powodu usposobienia ludności armeńskiej Rosyanie mieli wszędzie spiewów i zewsząd dokładne otrzymywali wiadomości. Armeniacy w Karsie mieszkający donosili im prawie codziennie o stanie twierdzy i wojska tureckiego. Nawet na mahometańskie plemiona osiadłe w Karsie w okolicznych powiatach nad granicą perską i rosyjską, nie mogliśmy z pewnością liczyć. Naczelnicy ich i mudiri przystępnymi byli dla złota rosyjskiego; dzieci Kurdowie byli zawsze gotowi zaprzedać swe ramie i oręż więcej dającemu, niezważając czy on był muzułmaninem czy chrześcijaninem. Aby tylko mieli dobrą sposobność łupienia na tureckiej ziemi, walczyli po stronie Rosyan. Niektóre ludy Gruzji przyjaźne z początku Turkom, przeciwko nim zwróciły się następnie; grabież bowiem i mordy przez baszy-bozków popełniane w czasie pierwszej kampanii takie wywołały oburzenie, iż teraz wszyscy mieszkańcy Gruzji stanęliby jak jeden człowiek przeciwko Turcyi, gdyby muzułmanie bez wojsk europejskich przeciwko nim ciągnęli.”

— Anglia werbuje ciągle na swój żołd baszy-aosuków w Turcyi euro-

pejskiej i azyatyckiej. Główne oddziały zwerbowanych ochotników tureckich stoją nad Bosforem, w Szumli i w Bejrucie, oprócz korpusu na teatrze wojennym w Kerczu będącego. Korespondent dziennika Chronicle w liście z Szumli z 11 Lutego podaje opis przeglądu baszy-bozków odbytego w mieście tém przez generała Schirley 7go Lutego. W ogóle przegląd ten zadowolnił oficerów angielskich. Na plac broni wystąpiło 3000 jazdy rozdzielonej na sześć pułków tworzącej dwie brygady pod dowództwem brygadyerów Brett i Harlok. Wprawdzie przy ruchach i manewrach wydarzyło się kilka komicznych wypadków, gdyż większa część oficerów dawała rozkazy albo po turecku jak najdziwniej przekraczając wyrazy, albo niezrozumiałą francuszczyzną. Baszy-bozuki nierozumiejąc komendy wpadali w kłopot i zamieszanie. Mimo tego żołnierze dzielnie użyciem na pół dzikich koni, zdumiewali oficerów angielskich. — Dnia 8. Lutego smutny dla baszy-bozków zdarzył się wypadek w Szumli. Dzięki niedbalstwu jeneralnego kwatermistrza zwały się koszary, w którym stała część 7go pułku baszy-bozków; 30 ludzi i 50 koni zagrzebanych zostało pod gruzami. Po czterogodzinnej pracy wyciągnięto z pod rumowiska 9 trupów i 16 ciężko rannych; znaleziono również 42 konie zabite; 10go Lutego nie znano jeszcze całej rozciągłości straty. Przy budowie koszar, jeneralny kwatermistrz nie chciał słuchać rady majora Foord, jedynego tu będącego oficera inżynierii, n'e dziwnego że budynek źle postawiony runął za pierwszym gwałtowniejszym wichrem.” (Czas).

Niderlandy.

Amsterdam, 7. Marca. — Na dzisiejszym posiedzeniu drugiej izby oświadczył nowy minister spraw zagranicznych, że ludzkość i religia nakazują znieść niewolę w ludy zachodnich. Będzie przeto jego staraniem, w tej mierze wszelkich dolożyć usiłności. Tymczasem zbierze w tej ważnej materii potrzebne informacje, a potem wnioski swoje przedłoży.

Dania.

Kopenhaga. — Na dzisiejszym posiedzeniu przedstawił minister różne projekta do prawa dotyczące się zmiany artykułu 5go konstytucyi z 20. Października. — Na tém posiedzeniu przyszło do kolizyi między członkami holsztyńskimi i duńskimi, a to w skutek żądania ze strony pana Schell Plessen który powstał, z prośbą do prezydenta, aby zechciał pytania, które poddaje pod dyskusję, i w niemieckim języku kazać odczytać. Pismo Fädrelandet nie może się wstrzymać od złości na pana Schell Plessen, bardziej jeszcze na prezydenta Madvig za to, że z krzesła swego prezydenckiego przemówił po niemiecku do deputowanych holsztyńskich. W budżecie przedłożonym izbie są umieszczone w dochód cło Zundu od rzek i kanałów w ilości 4,132,000 tal. Do księży w Sondenburgu (w Alsen) wyszedł reskrypt, zakazujący im przygotowywać dzieci do pierwszej komunii w języku niemieckim.

Helsingör, 5. Marca. — Angielskie parowce wojskowe „Sampson”, „Pylades”, „Falcon” i „Halies” odpłynęły dziś w kierunku południowym.

Magd. Ztg podaje następne szczegóły za rzecz pewną o kongresie obradującym w Kopenhadze nad cłem sundowem. Rząd duński — pisze ta gazeta — żąda jako wynagrodzenie za zupełne zniesienie cła kapitał 35 milionów tal. duńsk. (26,750,000 tal. prus.) Stawiając te żądania, rząd duński wychodził z tej zasady, że dochody celne Sundu wynosiły rocznie w przecięciu 2,250,000 tal. duńsk. i na tej podstawie obliczył skapitalizowanie tego cła na 56,214,175 tal. Aby zaś okazać chęć załatwienia tej sprawy na drodze ugodnej, pełnomocnik duński przesłał 20 mil. odpisał na rzecz swego kraju, tak iż wszystkie inne państwa handlowe 35 mil. tal. wspólnie zapłaciłyby winny. Propozycje te były podobno przyjęte przez członków kongresu celnego z wielką uprzejmością; gdy wszakże nie mieli oni upoważnienia wchodzić w właściwe układy o skapitalizowanie, przeto propozycję tę wzięli tylko *ad referendum*, a zarazem zażądali od swoich rządów instrukcji. Jak sobie w tym razie Stany Zjednoczone postąpią, w tym względzie panuje w Kopenhadze zupełna niepewność; wszelako rząd duński pragnie przedewszystkiem spowodować pełnomocników do uznania propozycji tej za słuszną i przystania na nią ze swjej strony zachowując sobie potwierdzenie jej przez rządy, a zarazem oznaczenie wielebny w takim razie przypadło zapłacić Danii ze skarbu amerykańskiego. Oświadczenia

„Czy to być może? a ja sądziłem, że romans.”
„Ja romansów nie czytam.” Gdy nieco pomieszana upuściła chustkę od nosa, on ją podniósł i niby z grzecznością oddał. Niespokojna, po kilka razy w jedną stronę odwracała głowę.

„Pani zdajesz się oczekiwać na kogoś?” zapytał.
„Tak jest, czekam na ojca.”
„Czy naprawdę?”

Zadziwiona tém zapytaniem, podniosła oczy, a natychmiast, a twarz jej oblała się rumieńcem oburzenia i wzgardy.

„Pewnie ten oczekiwany ojciec nie tak prędko nadejdzie,” dodał zuchwalec z uśmiechem; „możebyśmy na jego poszli spotkanie, a jeżeli pozwolisz, to cię odprowadzę aż do domu.”

Młoda dziewczyna zadrzała. Ta bezczelność wszelkie wyobrażenie przechodziła, raptem się z miejsca zerwała: „Więc się zgadzasz aniolku”, odezwał się znowu wyciągając ku niej ręce.

Tu ją już cała odstąpiła odwaga, dreszcz przez żyły przebiegł, ciemno się w oczach zrobiło, techn głosu zabrakło. A kiedy ją oficer wziął poufale za rękę, odepchnęła go silnie i w drugą odwróciła się stronę, ale i tu godny jego kolega zastąpił jej drogę. W tej chwili Michał Poliński obok nich przechodził.

„Panie ratuj!” krzyknęła przeraźliwie rzucając się prawie w jego objęcia, a dwa strumienia łez z oczu jej puściły. Oficerowie zatrzymali się, pomieszani, nie wiedzieli jak dalej pójść; może zaczęli żałować, iż niewinną podług nich zabawę, trochę za daleko posunęli.

„Panowie, ażebyś się do nich Poliński”, „te szlify, które spostrzegam na waszych ramionach, okryliście hańbą, nosić ich ten nie wart, kto niewinna, bezbronna napastuje kobietę, żołnierz przedewszystkiem powinien szanować prawa honoru. Nikt tego lepiej nie czuje odemnie, bo choć nie jestem wojskowym, jestem synem pułkownika Polińskiego, którego czterdziestoletni żołnierski zawód mógłby wam służyć za przykład uczciwego i niczem nie splamionego postępowania.”

Poczem wyjął z pularesu kawałek papieru, napisał na nim swój adres i jednemu z nich oddał. Zaledwo z młodą osobą całą jeszcze drżącą ze strachu chciał odchodzić; gdy ta spostrzegłszy z daleka idącego ojca, czempredź do niego pobięła. Wnet powróciła z nim razem i przedstawiła mu obrońcę swojego. Rozrzucony starzec ścisnąwszy Michała za rękę:

„Panie Poliński”, rzekł, „dziękuję ci za opiekę udzieloną dziecku mojemu. Ojciec twój, bo mi córka już powiadała, kto jesteś, był moim kolegą, pod jego dnem służyliśmy chorągwiom. Odziedziczyłeś po nim nieskalane imię i powinienes wziąć w spadku przyjaźni i szacunek tych wszystkich, którzy go znali i oceniali umieli.”

Michał odprowadziwszy ojca i córkę do końca ogrodu, kiedy się z nimi zżegnał:

„Nie na tem koniec,” odezwał się znowu kapitan Bogdański, „znajomość tak dziwnym sposobem zawarta, nie powinna się kończyć na próżnych słowach grzeczności, gdyż do przyjaźni niezaprzeczone ma prawo. Mieszkam na Faworach, w moim własnym

dworku, i spodziewam się, że mnie odwiedzisz, że mi tej miłej sercu mojemu przyjemności nie odmówisz.”

Nazajutrz major Drużbacki, wzdłuż i w szerz się przechodził po pokoju Polińskiego, podczas gdy ten malował. Stary wojak mileżał, ale widać było na jego ogorzałej twarzy wewnętrzny niepokój i oburzenie. Gęste brwi marszczył; wasy nielitościwie mordował.

„Nie tak było za moich czasów,” odezwał się po niejakiem czasie. „Stan wojskowy był konfraternią honoru, przed frontem subordynacja największa, w domu koleżeństwo braterskie, w publicznym miejscu jak w kościele. Obyczajność, przyzwoitość, szczerść i prostota, tym się żołnierz zalecał, tym stan swój uszlachetniał, podnosił. Jeżeli się brud jaki znalazł, to się krył po nocy, bo prawda przemawiała jeszcze do serca, a blask słońca jeszcze winnemu twarz okrywał rumieńcem wstydu. Inaczej się teraz dzieje, napastować kobietę w ogrodzie, w dzień świąteczny, to nie po żołniersku, to nie po polsku.”

„Uspokój się majorze,” odpowiedział Michał, „co się stało, odstąpić się nie może. Są to wyjątki, z tego o całosci sądzić nie można. Dałem mój adres tym panom, wiedzą co mają robić, i lada chwila czekam na ich wezwanie.”

„Jakto, i tybys się miał bić z takimi chłystkami? Jedna kropla twojej krwi więcej warta od nich wszystkich razem.” „Nic z tego nie będzie, ja na to nigdy nie zezwolę.”

(Dalszy ciąg nastąpi.)

te pełnomocników służyłoby rządowi duńskiemu za podstawę do przedstawienia mającego być posłanem do Washingtonu. Krok ten dodałby Danii powagi europejskiego sądu rozjemczego w obec Stanów Zjednoczonych. Nadmienię tu należy, że oprócz Rosyi, Hamburg i Meklemburg przemawiają za utrzymaniem cła Sundu, mianowicie Hamburg sprzeciwiający się opłacie cła w Stade (na Elbie) lęka się wzrostu handlu pruskiego, i dla tego za monopolem Danii przemawia.

Królestwo polskie.

Warszawa, 8. Marca. — Wypis z protokołu sekretaryatu stanu królestwa polskiego. Z Bożej łaski My, Aleksander II., cesarz i samowładca wszech Rosyi, król polski, etc. etc. Na przedstawienie namiestnika naszego królestwa polskiego.

Mianujemy niniejszem generał-majora barona Uekskull członkiem rady administracyjnej królestwa.

Dan w Petersburgu, dnia 6. Lutego 1856 roku.

(podpisano) Aleksander. Przez cesarza i króla.

Minister sekretarz stanu, Ig. Turkull.

Rosya.

Petersburg, 1. Marca. — Dzisiejszy numer pisma wojskowego zawiera wspomnienie o zmarłym cesarzu Mikołaju i jego 30letniemu niemal panowaniu. W końcu jego mówi: «Ostatnia myśl cesarza Mikołaja I. była zwrócona do wojska, o którego pielęgnowanie dbał troskliwie, żałując, iż nie wszystko jeszcze uczynił». Wielkiemu cieniowi będzie to osłoda, mówi to pismo, że wojsko to okazało się godnem jego dobrodziejstw. Krwawe szczątki Sewastopola i poddanie się Karsu ogłoszą światu, że imię cesarza Mikołaja żyje jeszcze wśród szeregów rosyjskich.

— Z Berlina telegrafują: Najnowsze wiadomości z Petersburga donoszą, że jeniec wojenny generał Williams w dobrym zdrowiu opuścił Tyflis.

— Podług gazety królewieckiej cesarz Aleksander II. już w roku zeszłym w Listopadzie zmienił postanowienie poprzednika swego, ograniczające liczbę studentów po uniwersytetach, a to w skutek przedstawień ministra wychowania publicznego zasadzających się na coraz bardziej objawioną żądzę do wyższego wykształcenia, jaką młodzież jest przejęta.

Francya.

Paryż, 7. Marca. — Wiadomości, jakie nas dochodzą o konferencyach, są nader sprzeczne. Żadnej w nich pewności, z każdą chwilą jedna druga obala, aby nowym domysłem, nowym podchwytym, tu lub owdzie posłyszczanym, zająć choć na moment. Wyrzeczono z większym lub słabszym przyciśnięciem słowo w towarzystwie, niby wtajemniczonym w bieg polityki, wesół lub smutny wyraz twarzy tego lub owego męża stanu, oto źródła, z których wytryska zdrojowina naszych o konferencyach paryskich, zmaczony nieraz jeszcze chęcią osobistą czerpiącego z niego nektar. Ale świat ciekawy skutku konferencyi, przyjmuje, nim urzędownie wiedzieć będzie o nim to, co jako domysł się rozchodzi. Niech sobie każdy wybierze, co mu do myśli przypada. I tak mówi jeden korespondent gazety kolońskiej z d. 7. Marca. Na wczorajszym posiedzeniu rozprawiano nad Księstwami Naddunajskimi. Francya żąda, aby Mołdawia i Wołoszczyzna połączone były z sobą mając na czele zajadnego z domu książąt panujących. Propozycyi tej oparła się Turcja i Austria, a wczoraj wystąpił przeciw niej Clarendon, co niemało zadziwiło. Przytacza on na usprawiedliwienie kroku swego to, że nie byłoby rzeczą stosowną w chwili, w której toczyła się walka o całość Turcyi, ustanawiać coś takiego, co właśnie całość tę pogwałca. Sardynia i Rosya trzyma się strony Francyi, Sardynia z zapalem, Rosya od niechęci. Austria najwyraźniej opiera się tej propozycji i prawie łączy rzecz tę z księciem, którego niby wybrałby chciano. Hrabia Walewski uroczyście odparł taki domysł oświadczając, że naprzód ma być rozstrzygnięciem, czy połączenie takie krajów w ogóle ma nastąpić. Nie przyszło do żadnej decyzji dotąd. Co się tyczy żeglugin na Dunaju, zniszczenia Ismailowa, granicy Besarabi i zwrotu Karsu, zupełnie się już zgodzono. Muszę jeszcze dodać, że gospodar Wołoszczyzny napisał list do cesarza, w którym się oświadcza za połączeniem Mołdawii i Wołoszczyzny. Następną sesya jutro będzie.

Inny korespondent pisze o tej samej sesyi: Na sesyi tej zgodzono się co do szczegółów kwestyi drugiej rękoi. Rosyanie oczekują co chwila informacji wstrzymując do owęj pory ostatecznej decyzji względem Mikołajewa. Równie nie nie postanowiono, co do liczby okrętów na Czarném morzu mających być utrzymaniem przez Rosyą i Turcyą. Nic pewnego, mówi inny znów korespondent tej gazety, nie masz dotąd o tém, co na kongresie stanęło. Wczoraj, jak słyszę, wezwano ze strony poselstwa rosyjskiego wszystkie Rosyanki, i robiono im zarzuty, co do złych informacji jakie udzieliły. Te damy bowiem napisały do Petersburga, że cesarz Napoleon gotów jest niepopierać przesadzonych żądań Anglii. Informacye te, jak się zdaje, powzięły one u księżniczki Matyldy i księcia Napoleona, gdzie wiele jest dla Rosyi sympatyj. Pokazało się wszakże, że cesarz czy raczej jego reprezentanci we wszystkich wspierają Anglią i równie przesadzone stawiają żądania, co i Anglia. W Petersburgu sierzga się niemało na to. Pan Brunnów i hr. Orłow otrzymali z Petersburga, prawie nieco późno, rozkaz nie dawania wiary tym damom.

— Mówią, że ministerstwo wojny, naprzypadek pokoju zamierza trzy albo 4 dywizye wojska krymskiego wysłać do Algeryi.

Anglia.

London, 7. Marca. — Mamy przed sobą ważne akta, które w parlamencie i za parlamentem wiele krzyku narobią. Papiery bowiem dotyczące się upadku Karsu wyszły już na widok publiczny, zawierające 356 stronnic. Wiadomo, że generał Williams po kilku kłeskach wojska tureckiego, w roku 1854 obrany był od lorda Clarendona komisarzem angielskim przy tureckim naczelno-dowodzącym. Można przyjąć, że lord Stratford de Redcliffe nie sprzyjał mu osobiście i to usposobienie nie było zapewne tajemnym tureckim wodzom, przynajmniej przyjęcie jego w obozie tureckim nie było zimnem i patrzano na niego niechętnie. Każdy basza łupił wedle upodobania i starał się męża, którego się bano, we wszelki sposób obrażać i grozić mu. Jakie kilka miesięcy niszczało albo się rozbiegło. Około Października, gdy tylko 14,000 wojska było, rozdawano racyi na 27,000 ludzi. Żołdu nie płacono żołnierzowi przez 20 miesięcy. Wojsko było bez trzewików, bez amunicyi, a

broń w złym stanie. Generał Williams robił co mógł ku usunięciu nieładu. Każdą pocztą pisał do lorda Stratforda posła angielskiego, podając środki do poprawy; lecz nie odbierał żadnej odpowiedzi. 62 depesz obok tyluż listów prywatnych zostały bez odpowiedzi.

Posiedzenie izby wyższej d. 6 Marca. — Izba zajmowała się roztrząsaniem systemu milicyi w Anglii i zastanawiała się nad tém, czyby nie dobrze było system ten zmienić.

Posiedzenie izby niższej z 6. Marca. — Lord Russel podał następujące rezolucye: 1) Wedle zdania izby jest rzeczą pożądaną, rozszerzyć, zrewidować i uprościć postanowienia komitetu edukacyjnego tajnej rady. 2) Pożądaną jest rzeczą, aby prócz dotychczasowych inspektorów szkół kościelnych (do wyznania anglikańskiego należących) 80 podinspektorów obrano i aby Anglia i Wales pod względem wychowania podzieloną była na 8 dywizye. 3) Pożądaną jest rzeczą, ażeby podinspektorów dla brytyjskich, wesleyańskich i innych szkół protestanckich nie połączonych z kościołem, jako i dla rzymsko-katolickich szkół wyznaczono w odpowiednim stosunku do obecnej liczby inspektorów takichże szkół. 4) Komitet tajnej rady upoważnia się do utworzenia na wniosek inspektorów w każdej dywizyi, dystryktów szkolnych, złożonych z połączonych parafij albo części parafij. 5) Podinspektorowie szkół każdej dywizyi mają zdawać sprawę ze środków, jakie mieli dla wychowania ubogich każdego dystryktu szkolnego. 6) Aby środki te powiększyć, jest rzeczą pożądaną rozszerzyć upoważnienia, jakie komisarze dobroczynnych zakładów obecnie posiadają, i fundusze, które na teraz publiczności nie pomagają albo jej nawet szkoda, obrócić na wychowanie średnich i uboższych klas gminy. 7) Jest rzeczą pożądaną, aby w każdym dystrykcie szkolnym, gdzie środki pochodzące z instytucyj, subskrypcyj, darowizn i szkolnego nie są dostateczne lub za niedostateczne uznane przez komitet naukowy rady tajnej, placacy podatek byli upoważnieni do rozłożenia podatku między siebie dla wystawienia i utrzymania szkoły. 8) Jeżeli dystrykt szkolny pod 1. Stycznia 1858 oświadczy, że nie posiada dostatecznych środków na utrzymanie ubogich, mają prawo sędziowie pokoju rozłożyć podatek na miasta, na ziemie i na grody. 9) Gdzie rozłożono podatek szkolny, mianuje obrany przez podatujących komitet szkolny nauczycieli i nauczycielki, i przedsięwzięć środki do zarządu szkoły. 10) W każdej szkole, która zawdzięcza swój byt całkiem albo częściowo składkom szkolnym, odczyta się codziennie miejsce z pisma ś. i prócz tego przedsięwzięcie się stósowne staranie około nauki religii. Żadne dziecko nie ma być przymuszonym do pobierania nauki religijnej albo do chodzenia do kościoła, jeżeli rodzice lub opiekun jego mają coś przeciw. 11) Od tych co pracę dają dzieciom od 9—15 lat domaga się, aby co pół roku poświadczyli, że dzieci te szkoły odwiedzają, i są obowiązani szkolne za dzieci te płacić. 12) Jest rzeczą pożądaną, zachęcać do nauki dzieci od 12—15 lat przez wyznaczenie nagród, niżnienie opłaty szkolnej, przez zakładanie bibliotek i przez szkoły wieczorne, i na inną drogę. — Wnioskodawca dodaje, że z obliczenia ludności r. 1851 pokazuje się, że było wówczas dzieci od 5—15 lat około 4,000,000, z których około 2,000,000 było wciągniętych w księgi szkolne, gdy tymczasem istotnie tylko 1,700,000 dzieci uczęszczało do szkół. Jeżeli zechcemy mieć wzgląd na usposobienie nauczycieli w wielu z tych szkół, pokaże się pewnie, czy może być mowa o nauce w właściwym znaczeniu słowa. Liczba dzieci odwiedzających szkoły zostających pod dozorem komitetu szkolnego tejże rady, dochodzi do 800,000. W szkołach tych panuje lepszy system naukowy i od roku 1839 przez koncesye pieniężne pomnożyły się środki do przysposobienia nauczycieli; pomimo to, mówi mówca, są pod względem liczby i jakości szkoły na niskim jeszcze stopniu. Należy na dwie rzeczy mieć zwróconą uwagę: raz, aby każdy z dobrodziejstwa nauczania korzystał, potem aby to, co jest właściwie dobrem, w teraźniejszym systemie było zatrzymanem i rozwiniętem. Pan Roebuck rozwiódł się obszernie nad celem szkoły i nauki, wreszcie występuje lord Palmerston, pochwalając gorąco usiłowania i troskliwość około szkoły, i oświadczając, że rząd nie zaniecha korzystać z tak trafnych i dobrze obmyślanych uwag. Pan Russel występuje i oświadcza, że ponieważ mówiono mu, iż lepiej, gdy rzecz tę podda pod rozstrzygnięcie komitetu całej izby, cofa na teraz swe wnioski i żąda, aby 10. Kwietnia izba zamieniła się w komitet celem rozważania stanu publicznego wychowania. Propozycyą tę przyjęto.

Kronika miejscowa.

Poznań, 8. Marca. — W dniu dzisiejszym wytoczono oskarżenie przeciw wyrobnikowi Józefowi Ostrowskiemu o łupież na drodze publicznej. Oskarżony szedł 8. Września r. z. z czeladnikiem Stanisławem Walichem drogą z Śremu do Zaniemyśla prowadzącą. Śród drogi, w lesie, schwył oskarżony Walichta z nienacka za piersi i zawołał: stój i oddaj mi pieniądze jakie masz przy sobie. Gdy zagadniony odparł, że nie ma pieniędzy, pochwycił go oskarżony za chustkę, i dusząc zawlokł do pobliskiego zagajenia. W przestrachu wyjmując Walicht nosigroszyk, zawierając 6 sgr., i ofiaruje z tych łupieżcy 5 sgr., z prośbą ażeby się od niego odczepił. Ostrowski wydziera mu nosigrosik i dusi Walichta tak gwałtownie, iż tenże padł na ziemię bez przytomności. Przyszedłszy do siebie spostrzegł, iż miał na sobie jedynie koszulę i kamizelkę: ze spodni, surduta, butów itd. obdarł go łupieżca, który się przyznał przed sądem do uczynionego mu zarzutu, podając na uniewinnienie swe stan napity, w jakim się miał wówczas znajdować. Prokurator wniósł o 12 letnią karę w domu poprawy. Sąd natomiast, wskazując, po wyrzeczeniu winy przez przysięgłych, na 15 lat kary w domu poprawy i poddał na 10 lat pod dozór policyjny.

W końcu posiedzenia wyłożono oskarżenie przeciw Marcinowi Klugowi, Gorzelanemu z Małych Jeziorek, o ciężkie skałeczenie wyrobnika Jakóba Drochawskiego, którego bił gróbym kijem po rękach. Na mocy świadectwa lekarzkiego, które opiewało więcej niż 20dniową niezdolność do pracy uszkodzonego, wyrzekli przysięgli winę oskarżonego, śród okoliczności łagodzących; poczem wskazał go sąd na karę pieniężną 150 tal. lub w niemożności złożenia tej kwoty, na 4 miesiące więzienia.

Bydgoszcz, 7. Marca. — Wisła opadła w ostatnich dniach tak znacznie, iż wkrótce spodziewać się można odejścia lodów. Przeprawa jest jeszcze niepodobna, ponieważ środek rzeki pozostaje w więzach grubego lodu. Po obu brzegach zaś puściły lody zupełnie.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 12. Marca.

Pszemica 75—112 tal.
Zyto 77—77½ tal., na Marzec i Marzec Kwiecień 74½ tal., na dostawę wiosenną 74½—74 tal., na Maj Czerwiec 73½—74—73½ tal., na Czerwiec Lipiec 71 tal., na Lipiec Sierpień 66—65½ tal.
Jęczmień wielki 52—56 tal.
Owies 31—33 tal., na dostawę wiosenną 31½ tal.
Groch 76—82 tal.
Olej rzepiowy 16½ tal., na Marzec i Marzec Kwiecień 16½ tal., na Kwiecień Maj 16½ tal., na Wrzesień Październik 14½ tal.
Okowita bez beczi 26—½ tal., na Marzec i Marzec Kwiecień 26½—½ tal., na Kwiecień Maj 26½ tal., na Maj Czerwiec 27½—27 tal., na Czerwiec Lipiec 27½—½ tal., na Lipiec Sierpień 28½ tal.
Szczecin, 11. Marca.
Zyto 72—73 tal., na dostawę wiosenną 72½ tal., na Maj Czerwiec 72 tal., na Lipiec Sierpień 67 tal.
Olej rzepiowy 16½ tal., na Kwiecień Maj 16½ tal., na Wrzesień Paźdz. 14½ tal.
Okowita 13½ proc., na dostawę wiosenną 13½ proc.

PUBLICZNE WYWOŁANIE.

Królewski Sąd powiatowy. Wydział I.
dla spraw cywilnych.

Poznań, dnia 23. Listopada 1855.

W księdze hipotecznej nieruchomości na przedmieściu Sgo Wojciecha pod Nr. 134. w Poznaniu położonej, zapisana jest w dziale III. Nr. 8. suma 894 Tal., t. j. 864 Tal. wraz z prowizją po 5 % od dnia 13. Maja 1850. i z prawem na żądanie zwrotu kosztów, dalej 5 % prowizji od 1864 Tal. od dnia 26. Kwietnia 1850. do 13. Maja 1850. i 30 Tal. kosztów, również z kosztami zapiętkowania dla Jakóba Adolpha kupca, na mocy wyroku z dnia 8. Lutego 1851.

Dokument na to wyexpedowany z dnia 27. Sierpnia 1851. zginął, przeto na wniosek posiadzicieli zastawionej nieruchomości kupca i spedytora Falk Fabian i żony tegoż Berty z domu Peyser, wszyscy ci, którzy do wspomnianego dokumentu jako właściciele, cessionariusze, dzierżyciele zastawu lub inni posiadziciele pretensje mieć twierdzą, niniejszem publicznie na termin dnia 15. Kwietnia 1856. przed południem o godzinie 11.

przed Wnym Neumann, Radcą Sądu powiatowym w lokalu sądowym odbyć się mającym, zapożyczają się pod tym zagrożeniem, że w razie nie stawienia się ich z pretensjami swemi do rzeczzonego dokumentu wyłączeni zostaną, poczem amortyzacja dokumentu nastąpi.

OBWIESZCZENIE.

Dostawa 1000 sążni drzewa olszowego i brzożowego dla domu poprawy w Kościanie, ma być najmniej żądajacemu w drodze submisji oddana. Kontraktujący winien drzewo w przyszłej zimie dostawić i kaucją po 10 od sta tal. złożyć. Podania na mniejszą ilość sążni, od sto sążni począwszy, także się przyjmują. Ostateczny termin do przyjęcia takowych, wyznaczonym jest do 15. Kwietnia, a dalsze postanowienie nastąpi do 31. Maja r. b.

Kościan, dnia 8. Marca 1856.

Dyrekcya domu poprawy.

Leczenie chorób syfilitycznych i liszajów.

Dr. August Loewenstein, 13. wielkich Garbar. Godz. do mów. przedp. do 10., po poł. od 2. do 5.

Kandydat filologii chce przyjąć miejsce nauczyciela domowego od 1. Kwietnia. Bliższe wiadomości pod adresem: **A. D.** Leszno poste restante.

LOTERYA.

Wykupienie losów do 3iej klasy lot. Kr. do 22. t. m. uzupełnione być musi, gdyż ciągnięcie tejże klasy 25. się rozpoczyna. Niewykupione losy do wyznaczonego terminu dalej sprzedane będą.

Nadkolektor **Fr. Bielefeld**.

Rozmaite gotowe trumny po cenach najumiarkowańszych znajdują się zawsze zapasem u stolarza **Karola Poppe**, pod Nr. 50. Wielkich Garbar.

Gospodarz a zarazem uczony gorzelany, który prowadził przez wiele lat obszerny zarząd i również fabrykacją spirytusu, żonaty, poszukuje miejsca zaraz lub od Sw. Jana. Adres jego da W. Putyatycki w Pleszewie.

Służący nieżonaty z dobrými zaświadczeniami może się zgłosić do **Karólewa** pod Borkiem.

Przybyli do Poznania 12. Marca.

BAZAR: Borzęcki z Boguszyna. Krasicki i Radoński z Wrocławia, Lipski z Ludom. Sempolowski z Gowarzewa. Szczanińska z Brzostkowa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Schleh, Borgmeyer i Gohl z Berlina, Roth z Schweinfurth, Clausius z Lötzen, Sprenger z Działynia, Sobeski z Wągrowca.
HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: Beyme z Grodziska, Richthofen z Lusowa, Hanff, Bühring i Brock z Berlina.
HOTEL BAWARSKI: Pahl z Stajkowa, Waligórski z Rostworowa, Kozicki z Makownicy. Bärwald z Nakla.
HOTEL DU NORD: Rychłowski z Zimnejwody, Zabłocki z Czerlina, Kierski z Karolewa, Szoldrski z Golebina, Dahlström z Zaniemska.
POD CZARNYM ORŁEM: Rejewski z Nidom, Żarliński z Niewierza, Hepkowski z Opatowka, Nehring z Gozdowa.
POD ŻŁOTĄ GESIĄ: Petzel z Międzyrzecza, Piller z Landsberga n./W.
HOTEL PARYŻKI: Koliczki z Wieszkowa, Białoszyński z Malochowa, Ciesielski z Sosnowki, Krzyżanowski z Dzieciemiarek, Domański z Woli, Zaleski z Podobowic.
HOTEL BERLINSKI: Trampeyński z Środy, Sliwiński z Piasków, Liske z Leszna, Kirschenstein z Siemianowa.
HOTEL WIEDENSKI: Węsierska z Zakrzewa.
POD BIAŁYM ORŁEM: Wandrey z Mylina Engmann z Jarocina.
HOTEL EICHBORNA: Marcus z Środy, Klopstock z Drezdenka, Schindler z Szczecina, Behrendt z Samorina, Ehrenfried z Wrześni, Sternowie z Warszawy.
POD TRZEMA LILIAMI: Merdaszewski z Boruszyna.
W MIESZKANIU PRYWATNEM: Sekneider z Schmalkalden, ul. Magazyn. 15.

Dla rolników!

Niniejszem polecamy **skład nasz nasion gospodarczych i nawozów**, jak najlepiej zaopatrzony nadmieniając, iż Panowie nasi zastępcy po prowincjach, w Poznaniu Pan **Rudolf Rabsilber**, cenniki, jako też prospekta o uprawie **kukurydzy, buraków, o użyciu Guana, saletry Chilijskiej** i t. d. bezpłatnie wydzielają.

Nasz zapas **kukurydzy Amerykańskiej** jest już w drodze, i oczekujemy takową w końcu miesiąca Marca. Chcąc zaś aby wszelkie obstalunki wykonane być mogły, upraszamy jak uajuniżenię **o spieszne nadesłanie takowych**, bądź to nam wprost, bądź też naszym Panom zastępcom. Berlin, dnia 26. Stycznia 1856.

J. F. Poppe i Spółka.

Odwołując się na powyższe ogłoszenie polecam się szanownej rolniczej publiczności do przyjmowania obstalunków jak najuniżenię.

Poznań, dnia 23. Lutego 1856.

Rudolf Rabsilber,

Kantor: wielkie Garbary Nr. 18.

August Hänert
fabrykant patentowanego
żelaza do prasowania
z Chemnitz w Saksonii
poleca swoje nowo wynalezione
Żelaza do prasowania bez dusz,
które w największych miastach Niemiec,
jako to: w Wiedniu, Berlinie, Dreźnie, Monachium itd. jako bardzo dobre uznane zostały, gdyż przy całodziennym używaniu potrzebują tylko za 3 Fenygi opalu.
Ku przekonaniu się, będę miał zawsze na pogotowiu gorące żelazo do prasowania.
Buda moja jest u fabrykanta towarów białych W. Bartel z Berlina, naprzeciw budy cukiernika Pana Reichenbach z Berlina.

Franciszek Bednarek
chce sprzedać
Najlepszą posiadłość kowalską w Wrześni, wraz z ogrodem nad sośsą i w pobliżu rynku położoną.

170 owiec do chowu i 55 jagniąt jest na sprzedaż pod Nr. 19. w **Obłazkowie** pod Wrześnią.

W **Urbanowie** pod Grodziskiem są flance olszowe i brzożowe do przedania.

Dominium **Smogulec** pod Gołańczą ma tłuste woły z gorzelni na sprzedaż.

Wyżel maści brunatnej z łatkami białymi zagał przed tygodniem. Kto da o nim wiadomość na Chwaliszewo Nr. 88. zostanie wynagrodzony.

Miodu z Hawanny
w najlepszym gatunku po 5 Sgr. funt (dla odprędających takowy innym tanię) poleca
Wilhelm Schmädicke,
na wielkich Garbarach Nr. 33. obok Hot. Paryskiego.

Świeże funtowe Drożdże.
Ocel z wina Węgierskiego
kwarta po 10 Sgr.
Wino Muszkatolowe but. po 10 Sgr.
poleca
J. N. Leitgeber.

Najlepszy groch do siewu
poleca
Mendel Cohn,
przy Sapieżyńskim 2.

Codziennie świeże drożdże funtowe ofiaruje tanio
Michaelis Peiser,
w hotelu Rzymskim Wilhelma ulica Nr. 19.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 11. Marca 1856.	Sto. pa pCt	Na pr. kurant	gotowi. zna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	100½
dito z roku 1850.	4½	—	101
dito z roku 1852.	4½	—	101
dito z roku 1853.	4	97	—
dito z roku 1854.	4½	—	101
Oblięi długi skarbowego	3½	—	86½
dito premii handlu morskiego	—	150	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3½	—	85½
dito miasta Berlina	4½	—	101
dito dito	3½	—	85½
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	95½
dito Prus Wschodnich	3½	—	90½
dito Pomorskie	3½	—	95½
dito W. X. Poznańskiego	4	100½	—
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	90½	—
dito Śląskie	3½	—	—
dito Prus zachodnich	3½	87½	—
Bilety rentowe Poznańskie	4	92½	—
Louisdory	—	—	110½
Akeye kolei żelazn. Starogr Poznańsk	4	98	—

Dnia 12. Marca 1856 r.		od		do	
w mieście Poznaniu.		tal. 1 Sgr. 1 fn.		tal. 1 Sgr. 1 fn.	
Pszemicy pięknej, szefel po 16 garn.	4	5	—	4	10
Pszemicy średniej	3	5	—	3	10
Pszemicy ordynarnej	2	10	—	2	15
Żyta przedniego, szefel	3	3	—	3	7
Żyta pośledniego	2	22	6	2	27
Jęczmienia dużego, szefel	2	7	6	2	12
Jęczmienia małego	2	—	—	2	5
Owsa, szefel	1	12	6	1	17
Grochu do gotowania, szefel	3	20	—	4	—
Tatarki szefel	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	1	5	—	1	10
Masła, garniec	2	10	—	2	20
Koniczyna czerwona	21	—	—	22	—
Koniczyna biała	25	—	—	26	—
Siana, centnar	—	22	6	—	25
Słomy, kopa po 1200 funt.	9	15	—	10	15
Spirytusu (beczka 120 kw.) 80 % Tral.	—	—	—	—	—
dnia 11. Marca	25	—	—	25	15
dnia 12.	—	—	—	—	—